

Ikt. sz.: MGB/47-2/2015.

MGB-15/2015. sz. ülés
(MGB-27/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottságának**
2015. november 30-án, hétfőn, 11 óra 4 perckor
az Országház főemelet 64. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybelépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény módosításáról szóló T/7821. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	5
<i>Győrffy Balázs (Fidesz) szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Hozzászólások</i>	6
<i>Győrffy Balázs (Fidesz) válaszai, reflexiói</i>	23
<i>Határozathozatal</i>	26
<i>Egyebek</i>	26
<i>Az ülés berekesztése</i>	27

Napirendi javaslat

1. A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybelépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/7821. szám)
(Gyórfy Balázs (Fidesz) képviselő önálló indítványa)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Font Sándor** (Fidesz), a bizottság elnöke és
Farkas Sándor (Fidesz), a bizottság alelnöke

Harangozó Gábor István (MSZP), a bizottság alelnöke

Magyar Zoltán (Jobbik), a bizottság alelnöke

Gyórfy Balázs (Fidesz)

Pócs János (Fidesz)

Földi László (KDNP)

Dr. Legény Zsolt (MSZP)

Kónya Péter (független)

A bizottság titkársága részéről

Horváth Zoltánné főtanácsadó

Az országgyűlési képviselők részéről:

Sallai R. Benedek (LMP)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 4 perc)

Az ülés megnyitása, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket, köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk nyílt ülését! A napirendtervezetet írásban, a szokott módon kiküldtük képviselőtársaimnak, egy érdemi napirendi pont van az egyebek mellett. Kérdezem, hogy a tervezethez van-e kérdés, észrevétel. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor szavazzunk róla! Kérdezem, ki az, aki elfogadja ezt a tervezetet, hogy így haladjunk. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez egyhangú, ezek szerint fogunk haladni.

A polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybelépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény és a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény módosításáról szóló T/7821. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Az 1. napirendi pontban Gyórfy Balázs képviselőtársunk a polgári törvénykönyv és egyéb törvények megnyitásával egy új törvényjavaslatot nyújtott be, ennek a törvényjavaslatnak a tárgysorozatba vételéről fogunk vitatkozni, illetve dönteni. Szokásainknak megfelelően megadom a szót az előterjesztőnek, Gyórfy Balázs képviselőtársunknak, aki képviselőként is részt vesz a bizottsági ülésen, nem csak előterjesztőként. Megadom a szót.

Gyórfy Balázs (Fidesz) szóbeli kiegészítése

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz) előterjesztő: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Az előttünk fekvő módosítás azt az alapvető célt próbálja elérni, amit egy korábbi módosítással csak részben sikerült megoldani, az alapvető oka pedig az, hogy a bérleti rendszerek világában, a bérleti díjak világában rendet tudjunk tenni, és felszámoljuk azt a méltatlan állapotot, hogy az út egyik oldalán ötödéért lehet földet bérelni, míg a szomszédos területen piaci árat kénytelenek fizetni az agrárgazdálkodók.

A módosítás alapvetően arra irányul, hogy az új Ptk. egy új jogintézményét, a szerződésátruházást definiálnánk vagy egészítsük ki a módosítás első felében, ez pedig azt jelentené, hogy adásvétel esetén jogszabályon alapuló szerződésátruházás jön létre, tehát a régi szerződéssel, a régi tulajdonossal a bérlőnek megszűnik a szerződéses viszonya, az új tulajdonossal pedig azonos tartalommal létrejön, így történne meg a szerződésátruházás.

A bérleti díj változtatására vonatkozó részeket illetően pedig megpróbáltunk, megpróbáltam egy olyan megoldást keresni, amely nagyon sok szempontból támaszkodott arra, amit ellenzéki képviselőtársaim is megjegyeztek, egyrésztől hogy legyen ez fair, olyan értelemben, hogy akár a bérleti díj emelésére, akár a bérleti díj csökkentésére is lehetőséget teremtünk, illetve a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szerepe teljes egészében kihagyásra került ebből a megoldásból.

Nézzük tehát, hogy mi a javaslat érdemi tartalma! A legalább tízéves időtartamú szerződések esetében lehetne alkalmazni ezt a megoldást, ahol a szerződéskötéstől eltelt már legalább öt év, ezt ötévente lehet majd egyébként ismételni, hogy az irányadó, helyben szokásos piaci haszonbérleti díj beszedésére az első javaslatot, ha az életszerűségnél maradunk, akkor pillanatnyilag valószínűleg az új tulajdonos fogja tenni, ő fog ezzel a lehetőséggel élni, mégpedig olyan formában, hogy igazságügyi szakértő véleményét kéri ki, hogy mennyi az irányadó, helyben szokásos bérleti díj, és amennyiben az 20 százalékosnál nagyobb különbséget mutat a szerződésben foglaltakhoz képest, akkor kezdeményezheti a bérleti díj emelését a haszonbérletnél. Amennyiben a haszonbérlet nem reagál erre egy 30 napos jogvesztő határidőn belül, akkor a bérleti díjat e szerint módosítottak kell tekinteni. Ha 30 napon belül szeretne valamilyen jogi lépést tenni, akkor két lehetőség áll előtte: az egyik, hogy bíróságtól kérheti a bérleti díj, a piaci bérleti díj megállapítását, vagy ha ő úgy gondolja, hogy ilyen feltételek mellett nem kívánja a területet tovább használni, akkor megvan a lehetősége, hogy mindenféle jogkövetkezmény nélkül felmondhassa ezt a szerződést. Ha bíróság elé kerül az ügy, és a bíróság állapítja meg, hogy legalább 20 százalékos az eltérés a fizetett bérleti díj és a piaci között, akkor szintén két lehetősége van: az egyik, hogy tudomásul veszi, és akkor a bérleti szerződést ilyen formában módosítottak kell tekinteni, vagy itt is megvan a jogkövetkezmények nélküli szerződésből való kilépés lehetősége.

A módosítás egyértelműen azt az üzenetet kívánja nyújtani, azt az üzenetet kívánja szolgáltatni az érintett feleknek, hogy Magyarországon csakis piaci alapokon működő bérleti rendszerek, bérleti díjak elfogadhatóak, torz bérleti díjakkal, bérleti szerződésekkel nem lehet operálni, nem lehet ebből versenyelőnyt kreálni. Szeretnénk tiszta vizet önteni a pohárba, és ehhez szeretnénk kérni a parlament és a tisztelt képviselőtársaim támogatását. Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A bizottsági tagokat kérdezem, hogy kérdés, észrevétel van-e az előterjesztéshez. *(Jelzésre:)* Igen. Magyar Zoltán alelnök úr!

Hozzászólások

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Nem okozott meglepetést ez a javaslat, sem az indokolása – talán ugyanebben a teremben folytattuk le ennek az elődjének a vitáját, annak a kétharmados törvénynek a vitáját, amely elvérzett, mivel az Országgyűlésben nem lett meg a kétharmados támogatása –, épp ezért a véleményünk sem változott egyébként erről a jogszabályról. Látszik, hogy kizárólag azért került most benyújtásra, mert az új tulajdonosok az állami földek eladása után sok esetben elégedetlenek a korábban önök által megszabott bérleti díjakkal. Így meg kell ismételnem azt, hogy természetesen látjuk, hogy valós problémát kezel, de csak abban az esetben tudjuk elfogadni azt, hogy tisztességes szándékot fogalmaz meg ez a módosítás, ha elfogadják a földforgalmi törvényhez korábban benyújtott, Ángyán József által fémjelzett módosító indítványokat, amelyek az összeszámíthatóságot rendeznék mind települési, mind közeli hozzátartozó szinten, illetve a külföldi földvásárlókkal kapcsolatos aggályainkat is rendeznék, illetőleg van még egy üzemszabályozási törvény, amelyet egy évvel ezelőtt a Jobbik nyújtott be, és

lesöpörtek az asztalról – itt jelzem, hogy minden korábbi híreszteléssel ellentétben betartja az európai uniós jogrendszert, annak a kereteit –, így ezen két módosítás, illetve törvényjavaslat elfogadása mellett el tudnánk képzelni azt, hogy tisztességes ez a módosítás, és akkor tudnánk támogatni.

Egyébként hogy milyen üzenetet sugall most ez a javaslat, arról is beszélt előterjesztőként Győrffy képviselőtársam. Elégé elkésett ez az üzenet, tehát hogyha önök ezt rendezni akarták volna, hogy a privatizáció előtt mindenki tisztában legyen azzal, hogy milyen bérleti díjak lesznek majd az új tulajdonosok számára, akkor ezt legalább egy fél évvel korábban kellett volna mondjuk rendezni. Ilyen formában azért ez szintén elégé aggályos.

Már most jelzem egyébként, hogy az ellenzéki pártok minden valószínűség szerint ezzel kapcsolatban is az Alkotmánybírósághoz fognak fordulni, mivel úgy gondoljuk, hogy ez jó néhány ponton alkotmány sértő, és már most előre szeretnék visszautasítani mindenféle támadást, hogy kinek az érdekében születik ez az Ab-beadvány. Korábban a külföldiekkel kapcsolatban több hazugság hangzott el kormányzati részről. Mi a privatizációt szeretnénk megállítani, nem pedig bárkinek az érdekében benyújtani bármilyen alkotmánybírói beadványt, ezek szerint fogunk a jövőben is eljárni.

Végezetül pedig akkor hadd emeljem még ki azt, hogy egy más körülmények között megszületett javaslat természetesen támogatandó lehetne akár a Jobbik részéről, de ezt is meg kell hogy előzze minimum egy vizsgálóbizottság, amely kimondaná azt, hogy az elmúlt húsz évben a szocialista és a fideszes kormányok kéz a kézben milyen nevetséges összegekért adták bérbe az állami földeket, ez hány milliárd forint veszteséget okozott a magyar adófizetőknek, és ha ezeket tisztáztuk, ha ennek meglesznek a jogi és büntetőjogi következményei, akkor azok után visszatérhetünk akár egy ilyen jogszabály megalkotására is. Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Legény Zsolt!

DR. LEGÉNY ZSOLT (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. A Magyar Szocialista Párt és annak frakciója nem fogja tudni támogatni ezt a törvényjavaslatot, szerintünk kifejezetten rossz és káros ez a törvényjavaslat, és ha megengedik, röviden egy kettős érvelést mondanék rá. Egyrészt jogászként én azt gondolom, hogy kifejezetten a visszamenőleges hatály tilalmába ütközik ez az elgondolás, ahogyan itt előttünk szerepel, ebben a formájában. Azt gondolom, hogy egy meglévő polgári jogi konstrukcióba, és mondjuk tekintsük vagy tekinthetjük egyébként speciálisnak a földhaszonbérleti szerződéseket, de egy meglévő jogi konstrukcióba próbál belenyúlni úgy, hogy a kialakított, a megkötésekor kialakított feltételeket próbálja megváltoztatni utólag. Azzal természetesen egyetértünk, és ezt el is mondtuk, hogy nem kevés olyan állami föld van, amelynek a haszonbérleti díja alacsony, sőt egyébként nemcsak az állami földek kapcsán, hanem – ahogyan fogalmazhatnánk – a polgári életben is, tehát ahol nem az állam a tulajdonos, hanem magánszemély a tulajdonos, és őtőle veszik bérbe a földterületét, ott is látjuk azt, hogy vannak nem piaci árhoz közelítő bérleti díjak, ezzel együtt szerintem ez, még egyszer mondom, jogászként azt mondom, hogy ez kifejezetten a visszamenőleges hatály tilalmába ütközik. Másodsorban – és ez egy politikai érvelés – azt látjuk, hogy a Fidesz akkor, amikor még jóban volt Simicska Lajossal és azzal a gazdasági érdekkörrel, amellyel most már összeveszett, akkor, amikor még jóban volt vele, akkor egy

nagyon-nagyon alacsony haszonbérleti díjjal több ezer hektárnyi állami földterületet juttatott át ennek az érdekkörnek, aztán most, amikor összevesztek, akkor pedig megpróbálják mindenféle fajta módon lehetetlen helyzetbe hozni őket, mármint ezt a gazdasági érdekkört. Én azt gondolom, hogy azzal még nem is lenne gond, mert azzal mi együtt tudunk aludni, ha a Fidesz és Simicska Lajos viszonya megromlik, azzal viszont nem, hogy így mindenkire, gyakorlatilag az egész magyar gazdatársadalomra próbálnak majd ezzel terhet róni, hiszen így ez nemcsak az állami földekre, hanem, ha jól értem, minden egyes földre vonatkozik, minden egyes földrészletre, amely haszonbérleti szerződéssel érintett.

Magyarán mondva: ezt így semmiképpen nem fogjuk tudni támogatni, mert azt gondoljuk, hogy egy újabb – hogy is mondjam? – csavarása annak az egész földmutyinak, amit a Fidesz és a kormány már nagyon régen elindított. Nem lepődünk meg, hiszen azt is hallottuk nagyon sokáig, hogy a kormány nem fog állami földet eladni, vagyis a Fidesz nem fogja eladni az állami földet, ehhez képest elindult ez a privatizációs folyamat, és azért sem lepődünk meg ennek a törvényjavaslatnak a láttán, mert ismételten csak egyfajta olyan ügyeskedés, amelyet mi – még egyszer mondom – kifejezetten károsnak tartunk és elutasítunk, semmilyen formában nem fogjuk tudni ezt támogatni. Tudom, hogy azzal fog majd jönni a kormányoldal vagy a Fidesz, hogy akkor mi most megint elkezdjük azokat védeni, akiknek alacsony a bérleti díja, de nem, nem gondoljuk így, hogy azokat kellene védeni. Azt gondoljuk, hogy abban, hogy a földhaszonbérleti díjakat közelítsük a piaci értékhez, abban lehet egyfajta együttgondolkodás alapján valamilyenfajta törvényjavaslatot megalkotnia a parlamentnek, de ez így, ebben a formájában semmiképpen nem támogatható. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Kónya Péter!

KÓNYA PÉTER (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Volt szerencsém két héttel ezelőtt kedden, miután a parlament nem fogadta el Gyórfy Balázs törvényjavaslatát, végighallgatni az általa tartott sajtótájékoztatót itt a parlamentben, és egy újságírói kérdésre válaszolva Gyórfy Balázs akkor azt mondta, hogy ezt követően nem fog benyújtani ebben a témakörben módosító indítványt. Meglepődve tapasztaltam, hogy most mégis elének került ez a törvénymódosítás. *(Gyórfy Balázs: Nem mondtam ilyet.)* Ezt mondtad, ott voltam, hallgattam.

Mit sugároz, mit is sugároz ez a törvényjavaslat? Azt tudom mondani, hogy azt sugározza, hogy a kormánypárti képviselők megint ki fogják játszani valamilyen módon a kétharmados védettséget élvező törvényeket, hiszen nem szól másról, mint hogy van egy olyan törvényi passzus, amelyhez kétharmados támogatottsága kellene a parlamentnek, ehhez képest most ezt megkerülve egy olyan módosító javaslatot nyújtott be képviselőtársam, amely gyakorlatilag egyszerű többséggel elfogadható. Önmagában már ez problémát jelent egyébként. Sokkal egyszerűbb és sokkal tisztességesebb lett volna, hogyha leülnek az ellenzéki pártokkal és az ellenzéki képviselőkkel egyeztetni, és egy olyan módosító indítványt nyújtanak be, amely megkaphatja a kétharmados többséget, és nem kerül ki ezt. Ezért semmilyen módon nem tudom támogatni ezt a javaslatot.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Sallai R. Benedek!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Az első ilyen kérdésem, amely felmerül ezzel az előterjesztéssel kapcsolatban, az, hogy a Fidesz-KDNP-frakcióban van vagy 130 ember, és hogy lehet, hogy pont az Agrárkamara elnökének jut eszébe, hogy egy ilyen kifejezetten gazdaellenes törekvést megtegyen. Magyarországon van 2 millió földtulajdonos és van 200 ezer gazdálkodó, nem értem, hogy ennek a 200 ezer gazdálkodónak az érdekeit sértő, az ő érdekükben rossz javaslatot miért pont az agrárkamarai elnök nyújtja be.

Itt gyakorlatilag arról van szó most már másodjára, hogy azt vizsgálja a kormány, hogy hogyan tudja a mezőgazdasági termelőket, akiknek egy jelentős része földhaszonbérlet jogcímén használ földeket, rosszabb helyzetbe hozni azáltal, hogy a földtulajdonosok majd hogyan tudják megemelni a földhaszonbérleti díjakat. Én megértem politikailag, hogy földtulajdonosból több van, mint földhasználóból, tehát teljesen világos, hogy nem rossz, hogyha a földtulajdonosok érdekeit védi a kormány ezekkel a törekvésekkel, csak nem értem, hogy hogyan pont az Agrárkamra elnökére jutott a frakció választása, hogy egy ilyen roppant szerencsétlen megoldásban előterjesztéseket tegyen.

A legnagyobb probléma ezzel az egész javaslattal nyilvánvalóan az, hogy az egész ötlet bűnben fogant. Ennek nem a közjó, nem a polgári társadalom a célcsoportja, hanem az, hogy az Országgyűlés hogyan tudja megint a fideszes bandaháború eszközeit szolgálni, és ez az, ami a legfőképpen kiválthatja azt az ellenkezést az ellenzékéből, mint amit itt sorra hallgatunk, mert nyilvánvalóan látjuk, hogy öt évig nem zavart senkit ez a rendszer, most meg itt az árverés közepette mennyire fontos és hirtelen gyors téma lett.

Nyilvánvalóan az is a probléma, hogy nem jók az indokok, amelyek ezt alátámasztják. Kétféle megoldás van. Az egyik megoldás az, hogy azt mondja a kormány, hogy neki fontos az, hogy tisztességesek legyenek a termőfölddel kapcsolatos földhasználati díjak. Itt arról beszélünk a legtöbbit, hogy mennyire alacsonyak ezek a díjak, mert volt állami gazdaságok esetében, amelyek zrt.-vé alakultak, ez megtörtént, többségében vagy területileg nagyon sokat privatizált a Fidesz is, van ebben szerepe más kormányoknak is, de nyilvánvalóan csak arról beszélünk, hogy mennyire alacsonyak ezek a díjak, és hogy ezeket emelni kellene, pedig nyilvánvalóan tudja a magyar gazdatársadalom, meg itt is jó néhányan tisztában vannak vele, hogy azért jó néhányan, ha nem is adóelkerülési céllal, de adóoptimalizálási céllal azért adják a saját földjüket a saját kft.-jüknek földhaszonbérbe, hogy így adómentesen tudjanak jövedelmet kiszedni. Ez azért fontos, mert a legutóbbi módosító indítványom, amely ezzel kapcsolatban volt, és Gyórfy Balázs elnök úrnak mondtam is, hogy ezért éreztem azt utólag, hogy lehet, hogy még tovább kell ezt gondolni, mert pont ezek félrehúzzák az objektív rendszerét annak, hogy mennyi a földhaszonbérleti díj, hiszen néhányan nagyon magas díjakat nyomnak be, míg néhányan keveset, és nagyon nehéz megtalálni az optimumot, hogy mi a valós piaci földhasználati ár. Alapvetően emiatt hogyha szabályozni szeretne a kormány, akkor szabályozhatna, meghatározhatná a minimum összegét vagy a maximum összegét, köthetné – nem tudom – a gabona tőzsdepiaci értékéhez éves szinten azt, hogy milyenek legyenek a földhaszonbérleti díjak. Vannak szabályozási eszközök, amelyekkel lehetne a földtulajdonosok érdekeit szolgálni, de nem ez az elsődleges cél, ezért nem jó erre ez a megoldás.

A másik megoldás nyilvánvalóan az, hogy ha önök azt mondják – és én tisztelem, tényleg tiszteletre méltónak tartom azt, aki be tudja látni a saját hibáit –, hogy az első Orbán-kormány felelőtlenül, gondatlanul adott oda állami tulajdont kedvezményezett zrt.-knek, és felül kell vizsgálni, hogy ezt hogyan lehet helyrehozni, vagy akár az MSZP-kormány esetleg nem jó feltételekkel adott oda, ezzel is egyet tudok érteni; akkor azt kell mondani, hogy az összes volt állami gazdaságnak a privatizációját felül kell vizsgálni, és az összes szerződést, amely ezekben a kormány közeli hangulatokban született, meg kell néznünk. Ha ez a cél, akkor ezt kell csinálnunk, ha a földhaszonbérleti díj, akkor a földhaszonbérleti díjak összegéhez kell nyúlnunk, de ez a reszelgetés, hogy majd hogyan tudjuk pofára szabni, hogyan tudunk néhány embert kellemetlenebb helyzetbe hozni ezekkel a rendszerekkel, az nem egy szimpatikus megoldás, és nyilvánvalóan nem ilyen eszközökkel lenne megoldása annak, hogyha valóságos lennének az indokok, amelyekkel szabályozást tudunk megtenni.

Ezúton ismét és továbbra is jelzem kormánypárti képviselőtársaimnak, hogy nyitottak vagyunk arra, hogy gondolkozzunk erről, nyitottak vagyunk arra, hogy vizsgáljuk meg ennek a rendszerét, hogy milyen hibák vannak jelen pillanatban a földhaszonbérleti jogokkal kapcsolatosan Magyarországon, nézzük meg, hogy kik használják ezt adóelkerülésre, nagyon érdekes adatokra lehet találni mondjuk a képviselői vagyonynyilatkozatokban is, hogy pár hektár földet hogyan lehet magas díjon földhaszonbérletbe odaadni, meg nyilvánvalóan lehet azt is, hogy kik kaptak meg mondjuk száz forintért aranykoronánként, akár bányászati joggal együtt államigazdaság-használati jogot 50 évre. Nézzük meg ezeket, bármelyik a cél, mind a kettőben partnerek vagyunk, de ez, hogy egy széles spektrumú szabályozást alkossunk, amely, egyetértve ellenzéki képviselőtársaimmal, alapvetően nem is értem, jó képességű jogászok vannak a Fidesz-frakcióban, hogy nem veszik ezt észre? Egy általános szabállyal akarnak most überelni egy speciális szabályt, a földforgalmi törvényt. Aki gyerekkorában autós-kártyával játszott, az tudja, hogy ha valamelyik erősebb, akkor erősebb. A földforgalmi szabály egy speciális jogszabály speciális feltételekkel, általános szabályozással azt hogy akarják überelni? Hogy akarják megtenni azt, hogy egy egyszerű szótöbbséges szavazatot egy kétharmadossal majd megpróbálnak felülrni?...

ELNÖK: Fordítva.

SALLAI R. BENEDEK (LMP): ...Nyilvánvalóan a földforgalmi törvénynek a hatálya ezáltal nem fog megváltozni, az megmarad, tehát a polgári törvénykönyv ezen módosításával pont azt nem tudják elérni jogszerű keretek között, ami a célcsoport lenne, a földforgalmi szabályozás kérdését.

Én tehát nyilvánvalóan megértem azt, hogy kellene az üzenet a gazdálkodóknak, hogy bátran vegyenek földet, most is pont egy olyan árverésről jövök, ahol 100 milliós földben van árverés, Szolnok megyében... *(Pócs János: Mennyit vettél?)* ...Szolnok megyében voltam *(Pócs János: Mennyit vettél?)*, és gyakorlatilag látom azt, hogy ezek a kisgazdálkodók, akiknek a regisztrációhoz tízmilliót bele kellene tenni, milyen aktivitással tudnak részt venni ebben, én tehát megértem ezt, de az elnök úrnak pedig azt kell megértenie, hogy akármilyen is most a politikai feladat, hogyha az Agrárkamara le is tett arról, hogy a gazdálkodók érdekeit képviselje, valakinek azért csak kellene gondolnia arra is, hogy az egyoldalú földhaszonbérletidíj-

emelés nem gazdálkodói érdek, és ezért ezeket a célokat meg kell próbálni valamilyen szinten féken tartani, és egy normálisabb jogszabályalkotásban, átgondolva, megfontoltabban esetleg újratárgyalni. Ebben partnerei leszünk a kormányzó pártoknak, de ebben a formában így, számos szakmai és alkotmányossági aggálllyal ezt elfogadni nem lehet. Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

ELNÖK: Farkas Sándor!

FARKAS SÁNDOR (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Az ellenzék reakcióját hallgatva úgy gondolom, ők kevésbé tapasztalják azt, amit egy gazdálkodó tapasztal, aki netalántán, még azt is mondhatnám, hogy gazdálkodik, ilyenekkel nem nagyon találkozunk a parlamentben egy pár képviselőn kívül, amit sajnállok, hozzáteszem, mert biztos vagyok benne, hogy azoknak a szava sokkal többet jelent, és meggyőződésem szerint sokkal naprakészebb, illetve azok tudatosan tudnak állást foglalni bizonyos kérdésekben.

Először is szeretném leszögezni, hogy számomra, számunkra ez a törvény nem gazdaellenes, ez rendkívül messze van a gazdaellenességtől. Én inkább úgy gondolom, hogy gazdabarát, mert az a megkülönböztetés, ami a korábbi, akár állami cégek által bérelt földterületek bérleti díja és ma, a piaci viszonyok között kialakult bérleti díj közötti különbség, az olyan mértékben nyújt piaci előnyöket ezen korábbi bérlők számára, amit egy gazdálkodó, ha az ina is megszakad, akkor sem tud pótolni.

Az, hogy három-négyszeres vagy tízszeres, vagy tizede – inkább így fogalmazom: tizede! – ezeknek a földterületeknek a bérleti díja a piaci viszonyokhoz képest, az, úgy gondolom, elfogadhatatlan, és éppen ezért gondolom azt, hogy ez nagymértékben nyugtatja azt a gazdatársadalmat, amely ezt eddig is kifogásként és problémaként élték meg. Éppen ezért én nagyon fontosnak tartom, és szerintem ez nagyon helyes az előterjesztő részéről is és a kormányzati szándék részéről is, hogy aránylag kiegyensúlyozott piaci feltételekkel, bérleti rendszerrel tudjunk gazdálkodni. Azt, hogy ezt előírni, hogy hol..., nem is hogy hol, képviselőtársam úgy fogalmazott, hogy gyakorlatilag adjunk egy bérletidíj-rendszerre egy valami képletet, vagy teljesen mindegy, hogy minek fogalmazom, ő a tőzsdére vonatkoztatott, én úgy gondolom, hogy ez sem igazán elfogadható, már csak azért sem, mert azért a különböző tájegységekben a különböző gazdálkodási formák, gazdálkodási folyamatok között óriási különbség van. Ezt már különben az élet rendezte az elmúlt húsz évben, a kárpótlás óta, hogy hol, milyen bérleti viszonyok, milyen bérleti mértékek alakultak ki, és én azt hiszem, hogy ebbe igazán ez a törvény nem is kíván úgymond direktben beleszólni; lehetőséget biztosít az ettől való eltérésre, de nem ez a cél, hanem valóban az a cél, hogy ott, ahol tizede a mai bérleti díj a térségben kialakult egyéb, a privát szférában használt bérleti díjnak, ott igenis megpróbáljuk ezt az adott térségben rendezni.

Úgyhogy én maximálisan támogatom ennek a törvényjavaslatnak a benyújtását, és meggyőződésem szerint ez egy olyan fájó pontot fog megoldani, amelyre sajnos az elmúlt években nem került sor. Köszönöm szépen.

ELNÖK: (Jelzésre:) Harangozó Gábor!

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tudja, Farkas képviselő úr, abban teljesen igaza van, hogy jó lenne, hogyha kiegyensúlyozott bérleti viszonyok lennének, ez a javaslat viszont nem erről szól. Ez a javaslat arról szól, ami gyakorlatilag a földárveréseken kiderült, amit eleve tudtunk, hogy a földárverések mögött nem az az indok van, hogy olyan hatalmas földéhség lenne a gazdatársadalomban, ami kikövetelte ezt a földárverést, mert nyilvánvalóvá vált, hogy a helyi gazdálkodók a földárveréseken nem tudják a nagyobb területeket megvenni, egy-két hektárt vásárol meg mindenki, aki helyben lévő gazdálkodó, a nagyobb területeket mindenhol, ahol én voltam, többnyire külföldi gazdálkodók veszik meg, mert nekik van rá pénzüik, és a nagyobb területeknek a nagy része pedig nem kerül értékesítésre, hiszen nincsen rá licitáló, mert a jelen feltételek mellett befektetőknek nyilván nem éri meg ezeket a területeket megvenni, márpedig olyan területeket, amelyeket hosszú távra, több évtizedekre bérbe adtak már, senki másnak nem éri meg megvenni, mint egy befektetőnek.

Ez a javaslat arról szól, hogy ha most ezeket a területeket valaki megveszi mint befektető, akkor neki ez a befektetés megérje, hiszen megemeli a bérleti díjat, és a megemelt bérleti díjból tudja az igen kedvezményes, közpénzből támogatott hiteltörlesztő részletet fizetni. Gyakorlatilag a mai ár, a mai földár 20 százalékát leteszi, abból megveszi a földet, és a megemelt bérleti díjból meg majd szépen fizetni fogja a részleteket. Ez egy kiváló befektetés.

Én értem, hogy vonzóvá akarják tenni ezt a földárverést, ami most eléggé kudarcos, csak éppen úgy akarják vonzóvá tenni, hogy kifejezetten a gazdákkal mennek szembe, a gazdák érdekeivel mennek szembe, mert ez a befektetők érdekéről szól, és nem a gazdák érdekéről szól. Úgy fel fogják verni a bérleti díjakat, hogy a végén már nem éri meg gazdálkodni, de, látom, ez az ár sem számít, mert megkapták a megrendelést, hogy ezeket a területeket márpedig el kell adni, lehetőleg év végéig, ami úgy látom, már nem fog összejönni, de akkor meg minél hamarabb, és hogyha nincs erre elég jelentkező, akkor bármilyen áron, akár szembemenve a gazdákkal, akármit felvállalva márpedig ezt keresztül kell vinni, erre behoznak ráadásul egy olyan törvényjavaslatot, amely nyíltan alkotmányellenes. Képviselőtársak, ezt komolyan gondolja valaki? Mindenki nagyon jól tudja, hogy a föld értékesítése a földtörvényben szabályozott, erre behoznak egy Ptk.-módosítást, hogy hogyan lehet kikerülni a földtörvényt, ami kétharmados. Nevetséges!

Abszolút nem tisztességes, amit csinálnak. Igenis gazdaellenes, igenis nem tisztességes, és semmi másról nem szól, mint hogy egy kis pénzt szerezzenek, gondolom, azért, mert a főnök kiadta, hogy meg kell majd venni a közműveket, azt' kell hozzá valami pénz. Ez nem a mezőgazdaságról szól, ez nem a kiegyensúlyozott bérleti viszonyokról szól. Ha kiegyensúlyozott bérleti viszonyokat szeretnénk, akkor ezeket a földeket nyugodtan meg lehetne tartani állami tulajdonban, és aztán hogyha állami tulajdonban megtartanánk, akkor – mi is jeleztük – amint úgy döntenek, hogy ezek a földek állami tulajdonban maradjanak, máris hozzájárulhatunk kétharmados törvénnyel, meg fogjuk szavazni, hogy egységes bérleti díjak alakuljanak ki. Arról már lehet beszélni. Egyébként akkor is érdemes megnézni, különböző hatástanulmányok is hiányoznak itt a történetben, hogy például hogyan fogja a tejjgazdaságokat érinteni az, hogyha hirtelen a takarmánybázist jelentő földbérleményeken radikálisan megemelkedik majd a bérleti díj. Ilyeneket

sem láttunk. Itt tényleg egyetlenegy dolog számít, ez látszik ebből az egész erőlködésből: kell hozni a bevételt, mert erre kaptak megrendelést.

Szerintem ez a javaslat meg ez az egész földárverés, úgy, ahogy van, szégyen. Köszönöm.

ELNÖK: (*Jelzésre:*) Pócs János!

PÓCS JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Az ellenzéki, vitában elhangzottakkal kapcsolatban néhány szomorú tapasztalat. Amikor az MSZP-s képviselők különböző szégyenről és botrányról beszélnek, akkor az benne a felháborító, hogy elfelejtik azt az időszakot, amikor ők voltak kormányon, és hektáronként száz forintért adták bérbe a területeket, vagy pedig nagyon jelentős olyan területek is voltak, amelyeket ingyen (*Farkas Sándor: Egy forintért!*) vagy egy forintért, és azok a nagygazdaságok vagy azok a volt tsz-elnökök ezért a bérleti díjért cserébe annak idején több mint 100 millió forintos éves állami támogatásokat nyúltak le – és önök beszélnek tisztességtelen törvényekről, ez, úgy gondolom, felháborító. Vissza kellene nézni, mert ez az időszak azért az önök idejében indult el.

Úgy gondolom, hogy mint általában a jobbikos képviselőknek a véleménye mindenben kétszínű (*Magyar Zoltán: Na!*), most is erről tesznek tanúbizonyságot. Csak úgy kérdezném tisztelettel Magyar Zoltán alelnök úrtól, hogy amit most tesz, az igazolja-e azt az állítást vagy azokat a híreket, és kérdezem, hogy igaz-e, hogy önök egymás között csak úgy beszélnek a földforgalmi törvényről, hogy akár a földértékesítést, ezt az árverést, akár pedig a földbérleti díjaknak a módosítását önök pontosan ugyanígy csinálnák meg majd akkor, amikor esetleg kormányra kerülnének, ezért fékezik ezt a történetet, az önök padsoraiból ezek a hírek hangoznak el, és ezeket igazolja minden egyes állítás. Hiszen amikor önök azt mondják, hogy nevetségesen alacsony földbérleti díjakról beszélünk, akkor nem a „nem” gombot kell megnyomni, képviselő úr, akár a múltkor, akár most. Ha úgy gondolják, hogy nevetségesen alacsony, akkor miért nem szavazzák meg?

Azok a vélemények, amikor arról beszélnek, hogy üljünk le, hányszor leültünk? Most is itt vagyunk, ezt tesszük, szavazás előtt leültünk.

Egészen biztos, bármit javasol a kormánypárt vagy Győrffy Balázs képviselő úr, önök nemmel fognak szavazni, mert az önök érdekei, az önök megbízásai vagy esetenként az ellenzék múltja mást diktál.

Ahogy értelmetlen az az érvelés is, és bármilyen hosszan mondja is Sallai Róbert Benedek képviselő úr, attól még fordítva ül a lovon, és, kedves Sallai Róbert Benedek képviselő úr, ön azt, hogy mi a gazdaellenes, meg mi nem, soha nem fogja megérteni, mert ön nincs annak a birtokában, hogy a gazdák hogy gazdálkodnak, hogy tudnak gazdálkodásból egy forintból kettőt csinálni. (*Sallai R. Benedek közbeszól.*) Ön egy dologhoz ért: pályázni, családi hálózatot létrehozni, ahhoz, hogy hogyan lehet 10-20-50-100 millió forintos pályázatokat lehívni vagy lenyúlni, erre egy családi hálózatot épített fel. (*Sallai R. Benedek közbeszól.*) A gazdák nem így gondolkodnak. A gazdák úgy gondolkodnak, hogy egy forintból munkával hogyan lehet két forintot csinálni.

Képviselőtársaim, önök is tudják, a piacgazdaságban, amit mindannyian annyira áhítottunk, a piacgazdaságban mindent a piac dönt el, nem az egyéni érdek, Sallai képviselő úr, attól, hogy most ön árverésről jön, a piacgazdaságban a piac dönt el mindent. És önök tudják a legjobban, hogy az irreálisan alacsony bérleti díj egy burkolt mezőgazdasági támogatás. Miért

vannak önök az ellen, hogy burkolt mezőgazdasági támogatás ne legyen? (*Magyar Zoltán: Ti adtátok oda!*) Azt szeretnénk, ha ezután ne legyenek burkolt mezőgazdasági támogatások, ezt szeretnénk felszámolni. Miért nem támogatják? Azért, mert az önök egyéni érdeke mást kíván? (*Harangozó Gábor István közbeszól.*) Köszönöm, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. (*Jelzésre:*) A második körben is lesz majd lehetőség hozzászólni, most viszont képviselőként szeretnék hozzászólni, ezért Farkas Sándornak adom át az ülés vezetését.

(*Az ülés vezetését Farkas Sándor, a bizottság alelnöke veszi át.*)

ELNÖK: Elnök úr, megadom a szót.

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Ennyi erőltetett magyarázkodást, mint amit az ellenzék most végez, hogy miért nem akarja egalizálni a földbérleti díjak kérdéskörét, már régen láttam. Most már nehéz lesz védeni azt a pozíciót, hogy a Fidesz gonosz, meg a saját belső feszültségeit szeretné itt levezetni, és így ezért kényszeredett törvényhozást eszközölnek különféle változatokban.

Nagyon szeretnénk tisztázni azt az alaphelyzetet, amire láthatólag nem tud válaszolni az ellenzék, hogy miért nem tetszenek hozzájárulni ahhoz, hogy egalizáljuk a 2010 előtt bérbe adott földek földbérleti díját a 2010 után bérbe adott földek földbérleti díjaival, pontosabban amit Győrffy Baláznak már az elmúlt indítványa és a jelenlegi indítványa is egyedüli célként tűzött ki. Persze itt előhozhatják, hogy e mögött önök nem értenek egyet az állami földek eladási folyamatával, de tételezzük fel, hogy ha az nem lenne (*Magyar Zoltán: De akkor megszavaznánk. – Harangozó Gábor István: De van!*), ez a kérdés akkor sem tesz semmi mást, mint hogy egalizálja a 2010 előtti földbérleti díjak kérdéskörét a 2010 utáni állami bérleti díjak kérdéskörével.

A másik, amit nagyon helyesen említett meg véleményem szerint Farkas Sándor, hogy önök azt mondják, Legény Zsolt különösen kifejtette, hogy mivel ez mindenkire kihat, ezért gazdaellenes, és hogy ez borzasztó, Sallai R. Benedek is belegabalyodott ebbe a gondolatmenetbe. De tisztázzuk: épp az volt véleményünk szerint elég sokáig gazdaellenes, hogy voltak olyanok, akik 2010 előtt igen kedvezményes módon jutottak hozzá államiföldbérlethez, rendkívül erős versenyelőnyt élvezve azokkal szemben, akik ilyen kedvezményes bérleti díjhoz nem jutottak, sőt csak a szabadpiacon tudtak bérelni a mindenkori bérleti díjnak megfelelően. Akik e kategóriába tartoznak, hogy csak a piaci áraknak megfelelően tudtak termőföldet bérelni, nyilvánvalóan versenyhátrányba szorultak a termékeikkel, a megtermelt termékeikkel a piacon azokkal szemben, akiknek eleve nulla meg száz forintos bérleti díjaik voltak, és azzal termeltek ugyanolyan terméket, amivel aztán a piacon találkozott a két külön gazdacsoport. Itt tehát nemcsak arról van szó, hogy egalizálni kellene a bérleti díjakat, a 2010 előttiakat és utániakat, hanem arról, hogy ezt a versenyhelyzeti különbségtételt, ami jelenleg sajnos fennáll, szintén jó lenne egyszer tisztázni. Azon természetesen lehet vitatkozni, hogy ki mennyiben felelős azért, hogy a 2010 előtti időszakban ez a megkülönböztetett bérleti lehetőség létrejött.

Magyar Zoltánnak szeretném megemlíteni, és különösen Legény Zsoltnak, hogy önök sokat szidják, és a Jobbik rendszerint oligarchának

nevezi mindazokat, akik valamelyik kormánytól valamilyen kedvezményt kaptak – most nevezzük csak így, a kedvenc szavajárásuk –, ugyanakkor a földbérlet esetében az Orbán-kormány '98-2002-es első kormányzása idején 12 állami gazdaságot privatizált, 12-t, a szocialisták a Horn-kormány, az SZDSZ időszakától kezdve, majd még egyszer sok kormányfő, de SZDSZ-időszakában mintegy 130 állami gazdaságot privatizált – csak hogy a nagyságrendeket egyszer már mondjuk ki, hogy ki mennyi állami gazdaságot milyen feltételekkel privatizált. Hozzánk lehet vagdosni a Jobbik részéről a 12 állami gazdaság privatizálását, önök ezt már mindenféle háborúskodáshoz vezetik vissza, és hogy az is aránytalan volt, lehet, hogy önök szerint ez így igaz is, de tisztázzuk, hogy ez akkor is 12 állami gazdaság volt, és nem 130, mint amit az MSZP a háromciklusú kormányzása alatt az SZDSZ-szel együtt privatizált.

Volt olyan időszak, a 2002-2006-os időszak, amikor konkrétan Magyarország legértékesebb és legnagyobb állami gazdaságát, a bolyi komplexumot konkrétan Gráf József, akkor még MSZP-s mezőgazdasági bizottsági képviselőtársunk privatizálta részben, majd mikor miniszter lett, eladta a családtagjainak, majd utána valahogy, ha jól látom, egyszer csak kézen-közön a Csányi-birodalom érdekeltségébe került. Ilyen apró részleteket is tüntessünk fel az MSZP tevékenységéből, hogy nem szégyellték mezőgazdasági bizottsági tagtársunknak privatizálni Magyarország legértékesebb komplexumát, aki aztán kézen-közön eljuttatta azt végül a Csányi-érdekeltség körébe.

Önök tehát a fejünkhöz vágthatják – a Jobbiknak említettem meg –, hogy ilyen és olyan nemkívánatos események következtek be '98 és 2002 között, de ha önök ezt komolyan sérelmezik, és itt főleg a Jobbik jobbra is, balra is oligarcházik, akkor, kérem szépen, ez a javaslat nem pont azt rendezné, hogy ezek – a Jobbik szavaival élve – az oligarchák, akár jobboldaliak, akár baloldaliak, mert itt felsorolják kedvenc módon a jobboldali csapatokat, de én megemlítettem azt a 130 privatizált állami gazdaságot, amelyek mögött kőkemény MSZP-közeli érdekeltségek vannak, ezeket mindet tudjuk természetesen. Akkor legalább ezt a különbözőséget, amire utaltam, a földbérleti díj és a versenyszektorban a semlegesség kapcsán, legyünk szívesek egyszer megszüntetni! Én nem értem, hogy a Jobbik ezt miért nem akarja.

Itt van az az alkudozási folyamat, hogy már majdnem piactérré alakulunk át, hogy elővezet a Jobbik négy-öt olyan feltételt, hogy öszerinte így meg így kellene a mezőgazdaságot rendezni, és hogyha mi ezeket befogadnánk, akkor ők ezt hajlandóak megszavazni. A politikában egyébként van alkudozás, ezt ismerjük, de nem a bizottsági ülésen, a benyújtott törvény módosítása az, hanem a politikai egyezkedés sora lenne az. Mellesleg természetesen én tudom, hogy ellenzékéből csak a zsaroló potenciál marad meg mindig az ellenzék kezében, és nem a törvényalkotási potenciál, ezt a Jobbik még nem tudja, nem tudhatja, és szerintem hosszú ideig nem is fogja tudni, hogy milyen az, amikor kormányozni kell, és a kormányzati pozíció természetesen sokkal szűkebb mozgásteret ad mindenféle tevékenységre, mint az ellenzéki pozíció, amelynek nincs felelőssége. Mi is tudjuk, mi is voltunk több cikluson keresztül ellenzékben, tehát ismerjük ezt a mozgástérbeli különbséget.

Ezért szeretnék visszakanyarodni oda, hogy nincs érdemi magyarázat különösen az MSZP, de szerintem a Jobbik részéről sem arra, hogy ez a törvénytervezet miért nem fogadható be, miért kell még mindig fenntartani,

ha az önök szándékán múlna, akkor miért akarják még mindig fenntartani ezt a megkülönböztetést a 2010 előtti bérlőknél – és itt oligarcházhat Magyar Zoltán továbbra is, de ő tartja fenn ezek szerint mindegyiknél –, és miért akarja fenntartani ezt a versenymegkülönböztetést, versenyhelyzeti megkülönböztetést, amelyben a piaci alapon bérlők súlyos hátrányba kerülnek a nem piaci alapon bérlő gazdálkodókhoz képest. Ez a jogszabály ezt a kérdéskört rendezné. Az összes többi mellémagyarázkodás, amit egyébként kényszeredetten, kifogásként megemlítenek, hogy vajon most mit mondjunk, hogy ezt miért nem támogatjuk. Nehéz kérdés, én ezt megértem.

Harangozó képviselőtársam, alelnök úr mindenféle politikai feladatokat és üzeneteket vizionál, hogy nekünk most az a dolgunk. De kérdezem én Harangozó képviselőtársamat: ön, akinek testközeli ismerete nincs a magyar mezőgazdaságról, sem az európai parlamenti képviselősege után, sem pedig jelenleg, úgy, ahogy említette is, a végzettsége nem erre predesztinálja önt, ön elmondja itt, hogy hogyan kell működnie a mezőgazdaságnak, és akkor ön nem feladatot hajt végre az MSZP részéről, amikor érthetetlen és véleményünk szerint nem idevaló feltételeket támaszt, illetve üzen, hogy nekünk ezt hogy kellene megtenni. Csak azért mondom ezt, mert bizonyára mindenkinek vannak feladatai, de ön is feladatot hajt végre, ráadásul úgy, hogy önnek egyelőre túl sok mély információs bázisa a magyar mezőgazdaság működéséről véleményem szerint nincsen.

Elméleti alapon azt, hogy ön szerint ez alkotmányellenes vagy nem, önök kutathatják, rendben van, önök már megkísérelték egyszer feltárni az alkotmányellenességet, épp a külföldieket segítő módon támadták meg az egyik törvényünket ez ügyben, a föld eladása ügyében, az önök lelke rajta, hogy ezt önök miért teszik. Önök természetesen élhetnek azzal a szabadságjoggal, hogy most is az Alkotmánybírósághoz fordulnak, csak egyetlenegy dologra nehéz lesz magyarázatot adni: hogy miért akarják megakadályozni, hogy a földbérletidő-különbözetet egyszer s mindenkorra megszüntessük, és hogy a versenyhátrányt szenvedő gazdátársaknak igenis legyen lehetőségük versenysemleges módon gazdálkodni a megkülönböztetett kedvezményrel földhöz jutó gazdátársakhoz képest. Ez az igazi nehéz feladat.

Erre az ellenzék, látom, képtelen őszinte választ adni, ezért minden politikai és egyéb ügyet bekapcsol ehhez a törvénytervezethez, amelynek egyébként a tárgysorozatba vételéről szeretnénk ma dönteni, és ezt a vitát, gondolom, majd le fogjuk folytatni a parlamentben is egy, a mostanihoz képest sokszoros időkeret terhére, de látható, hogy inkább a politika és a politikai szándék uralkodik az ellenzék mögött, mint hogy érdemileg ehhez a konkrét indítványhoz hozzá tudna szólni. Ők fogják fenntartani, ők szeretnék fenntartani ezt a megkülönböztetést, amit mi meg egyszer és mindenkorra meg szeretnénk szüntetni. Ezt nem tudják kimagyarázni, bármilyen alkotmányellenességet és egyéb szándékot vélnek is felfedezni az indítványban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Visszaadom az elnöklést az elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Sallai R. Benedek jelentkezett, utána a jelentkezések sorrendjében Harangozó Gábornak, majd Magyar Zoltánnak adok szót.

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én élnék azzal a lehetőséggel, ahogy Pócs képviselő úr mondta, hogy itt beszélhetünk erről, tehát akkor beszéljünk róla! Farkas képviselő úr hozzászólásával kezdem, amit úgy tekintek, hogy az teljes mértékben csak szakmai volt, tehát hogy mellőzte a politikai demagógiát, amit köszönök. Ő a földhaszonbérletekkel kapcsolatos aggályait mondta el, hogy a korábbi előnytelen szerződések milyen hátrányt okoznak közösségeknek. Ezt teljes mértékben megértem. Az a kérdés, hogy földtulajdonosként a magyar állam hogyan élne ezzel a lehetőséggel. Látjuk a piszkos 12-ből, hogy kinek a földjei vannak meghirdetve eladásra, és kinek a földjei nincsenek meghirdetve, sőt látjuk azt, hogy Csányi Sándoré mintagazdaságnak lesz kijelölve, mint hogyha a magyar gazdáknak mindenkinek minta lehetne az, amit ő csinál. Az egyik helyen tehát gyakorlatilag bújtatottan támogatják tovább ezt a rendszert, a másik helyen támadják.

Az a gond ezzel, hogy egyet tudunk érteni azzal, hogy beszéljünk erről, egyet tudunk azzal érteni, hogy a földhaszonbérleti összegek rendszerét tisztázni kell, de ahogy már sokszor elmondtam a parlamentben, a vonalzó akkor jó, hogyha mindenkinek ugyanannyit mér. Az, hogy a Fidesz mondja meg, hogy kinek mérjen kicsit sűrűbben, kinek ritkábban, az nem nagyon támogatandó az ellenzék részéről, és lehet bennünket politikai vádakkal illetni, de erről van szó. Hogyha olyan szabályozás születik, amely egységesen kezeli a helyzetet, akkor majd hajlandóak leszünk erről érdemben, kompromisszumkészén tárgyalni.

Jelen pillanatban ez nem más, mint egy politikai leszámolási eszköz, amivel a termőföld-privatizációs kommunikációs kampányt akarják megerősíteni, és ehhez kérik a segítségünket. Ennek egy részét meg tudom érteni, csak egyetlenegy ne várjanak el tőlem vagy azoktól, akikkel ebben egy hajóban ülünk: azt, hogy ne küzdjünk azért, hogy megmaradjon a föld. Hogyha mi meg tudunk menteni 100 vagy 100 ezer hektárt azzal, hogy nem megy át ez a jogszabály, akkor meg fogjuk kísérelni, mert az már egy nagy eredmény, hogyha nem kerül elkótyavetyélésre külföldieknek és milliárdosoknak az állami földvagyon. El kell fogadnia, hogy ez egy legitim politikai cél lehet nekünk, hogy igenis akadályozzuk ezt a folyamatot.

Pócs képviselő úr, először is fel szeretném hívni a figyelmet az általános szavazási magatartásokra. Először elmondtam, hogy az ellenzék mindig bármit ellenez. Ezen a héten is, a holnapi nap folyamán is fogunk szavazni, és nem igaz az állítása, egy halom jogszabály van, amelyet a Fidesz terjeszt be, és amelyet támogat az LMP is, támogat a Jobbik is, még olyat is láttam, amelyet az MSZP is támogatott. Itt nyilvánvalóan azokban a dolgokban vitázunk – nem tudom, egyharmad arányban, amelyben politikai vita van? –, amelyekkel nem értünk egyet, mert az értékrendszerünkkel nem azonos. Nézze meg holnap, kérem, a szavazási magatartást, és majd szembesüljön azzal, hogy jó néhány dolog van jó néhány előterjesztésből, amiben nincs köztünk vita!

Elmondta ön is, utána Font képviselő úr is folytatta az MSZP-s privatizációkat, amiben teljes mértékben egyetérték önnel, azokkal sem értettem egyet, és azokat sem támogattam volna, hogyha akkor lett volna jogom beleszólni. Igen ám, de Mezőhegyes ügyével azért most szembesülünk, mert azoknak a privatizációknak például egy csomó helyen maradt pozitív hozadéka. Hogyha megmarad 600 munkahely, akkor az egy pozitív hozadék. Én nem értek egyet azzal, hogy az MSZP a Mezőhegyesi Állami Gazdaságot szétszedte, és bűnös módon a veszteséges részét megtartotta az államnak, a

nyereségest meg odaadta egy cimborának, nem értek ezzel egyet, de a tehenész állás meg a traktoros állás meg az összes többi 600 állás, ami Mezőhegyesen volt, mégis megmaradt. *(Pócs János: Ezután is meg fog!)*

Mindamellet, és elnézést, személyesen nem ellenőriztem ezt, Gőgös Zoltán személyi tájékoztatása alapján mondom, ő azt mondja, hogy már 2004-ben 1450 forintos aranykoronánkénti bérleti díjért adta oda a privatizáció során Mezőhegyesnek ezt a földet, míg a Fidesz 2010-ben, hat évvel később is kevesebért adott oda földhaszonbérleteket, 1250 és 1350 forintért aranykoronánként. Tehát privatizáció és privatizáció között van különbség. Énszerintem mindegyik rossz, mindegyik bűnös volt, és nem nagyon tisztelem az elmúlt hús év kormányainak ezen tevékenységét, de mégis volt egy picike minőségbeli különbség, mégpedig abban, hogy a helyi közösségek hogyan tudtak abból részesülni.

Nagy élvezettel hallgattam a piactudományról szóló mondatait. Ezt most, jelen pillanatban Magyarországon a parlamentben a DK és a Magyar Liberális Párt képviseli, amit ön elmondott, el kell gondolkozni, hogy jó családban ül-e, meg jó helyen ül-e. Ez a piac mindenekelőtt, és hogy a piac szabályozzon mindent, egy tökéletes SZDSZ-es gondolat, gratulálok hozzá! Nyilvánvalóan Gyurcsány Ferenc és Fodor Gábor is értékeli, hogy ilyen gondolatok hangoznak el a Mezőgazdasági bizottság ülésén. *(Pócs János: Fordítva ülsz a lovon már megint!)*

Font képviselő úr számos érdekes és izgalmas dolgot felvetett, ebben már keveredtek a szakmai és a politikai vélemények. Az az érdekes, hogy folyamatosan beszélt a 2010 előtti állapotról, utána a mostani állapotról. Azt azért szeretném, ha rögzítenénk a jegyzőkönyvben, hogy maga a Fidesz-kormány az ellenzék tiltakozására tette bele a földforgalmi törvénybe azt, hogy befagyasztja a földforgalmi törvény hatálybalépését megelőző földforgalmi szerződéseket, tehát ezt azért tisztázzuk! Mint ahogy azt is tisztázzuk, hogy én nagyra becsülöm, hogyha kimondja itt bármelyik fideszes politikus, hogy a 2001-es privatizációs kör a magyar állam számára előnytelen volt, de akkor legyenek partnerek abban, hogy keressük meg a felelőseit annak, azokat, akik akkor lekötötték 50 évre 580 forintos aranykoronánkénti díjon a termőföldet! Keressük meg közösen! Értsünk abban egyet, hogy ez bűnös dolog volt, és a közvagyon herdálása volt! Ebben partnerek leszünk. De ugyanakkor a Fidesz 2010-et követően egészen 2015-ig, az idei évig, a mostani nyárig úgy kötött le földhaszonbérleti szerződéseket, hogy azokban 1250 forintos és 1350 forintos aranykoronánkénti bérleti díjak vannak, akkor nem értem azt, hogy két hónappal később, miután a szerződéseket megkötötte, hogy jöhet ide azzal, hogy az állam előnytelen szerződéseket köt. Kérem szépen, ez a kormányzat csinálta ezeknek a szerződéseknek egy jó részét.

Ugyanúgy tetszett volt mondani, hogy belegabalyodtam abba, hogy mi a gazdálkodói érdek, meg mi nem. Nem gabalyodtam bele, legfeljebb csak nem tetszett megérteni. Elég világos: a gazdálkodói érdek nem az, hogy a föld tulajdonosa tudja emelgetni a díjat, amikor úri kedve éppen úgy kívánja, mert tessék nekem elhinni, képviselő úr, vagy elnök úr, bocsánat, hogy nem a 2-3 hektáros tulajdonos néni meg bácsi, aki a tsz-részből kapott ennyit, fogja majd peres úton érvényesíteni ezt, nem, hanem a pesti ügyvéd, aki a feleségével megvett 300-300 hektárt még a földforgalmi törvény hatálybalépését megelőzően, és akinek érdeke fűződik ehhez. Ez nem a kistulajdonosok érdekeit szolgálja. A gazdálkodók érdeke az, hogy stabil legyen a földhaszonbérlet rendszere, és megmaradjon számukra a földhasználat joga. A

tulajdonosok érdeke meg az, hogy anélkül, hogy művelnék a földet, a lehető legnagyobb jövedelemre tegyenek szert. Ez a javaslat az utóbbiak, a földtulajdonosok érdekeit képviseli a gazdálkodókéval szemben. Ez az, ami tényszerű. Tehát nincs ebben belegabalyodás, számomra ez világos.

Őszintén mondom, hogy én mindig meghallgatom az önök érveit, és Gyórrfy Balázs agrárkamara elnök úrral, képviselő úrral beszélgettünk a minap, pár héttel ezelőtt ezekről az állami gazdaságokról, és elmondta ugyanezt a dolgot, hogy a Fidesznek 12 állami gazdaság van a rovásán, az MSZP-nek meg 130, és ezt a saját véleményemben vegyem figyelembe. Én mindig megfontolom az ilyeneket, mert tiszteletreméltó szakembereknek tartom önöket. Az volt az első, hogy megkérdeztem Bitay Márton Örsöt, hogy hogyan is van ez. Mit tudtunk meg? 147 ezer hektár van lekötve 50 évre, abból 80 ezer hektár a piszkos 12 része, és 67 ezer hektár az, ami az MSZP-s része. Amiről tehát most beszélünk, amiket hosszú távra lekötöttek, annak a túlnyomó része, legalábbis a többsége a fideszes 2001-es privatizáció kapcsán érintett. Lehet számokat mondani, hogy kinek mennyi állami gazdasága volt, de ha az állami földekről beszélünk, és arról, hogy hogyan vannak lekötve, akkor ehhez tartsuk magunkat, mert ez az, ami most releváns. A mostani 380 ezer hektárból 147 ezer van lekötve 50 évre, ezekből 80 ezer konkrétan a piszkos 12-nek az érdekeltsége, és egyébként azoknak egy jó része nem került értékesítésre és kijelölésre most a termőföld-privatizáció kapcsán.

A versenyhelyzetet mondta Font képviselő úr, azt, hogy helyre kellene állítani. Pont az a baj, hogy a mi állításunk az, legalábbis a saját pártomnak, és nem tudom, hogy ellenzéki társaim mennyire osztják ezt, hogy pont a mostani földprivatizáció az, ami felborítja ezt a versenyhelyzetet. Ugyanis arról van szó, hogy most betonozzuk be a nagybirtokot, ugyanis a legtöbb kisgazdálkodó – mint azt elmúlt két hét tapasztalatai bebizonyítják – nem tud ezeken érdemben részt venni, ellenben a nagyok, az erősek tudnak. Ez az az irány, amiről Ángyán József az elmúlt két hónapban többször elmondta, hogy majd 2-300 mezőgazdasági család fogja befolyásolni Magyarország agráriumát egy leszűkült foglalkoztatás mellett, ahol minden vidéki ember lehet vagy a jobbagya ezeknek, vagy pedig alkalmazottja valamilyen feltétellel. Tehát a versenyhelyzet felborítása pont most erősödik meg.

Ugyanígy érdeklődéssel hallgatom, amikor a „Csányi-birodalom” kifejezéssel kapcsolatban tesz megjegyzéseket, ugyanis – az előbb elmondtam – pont az önök kormánya, a mostani kormány az, amely bebetonozza Csányi Sándort, a gazdaságát mintagazdasággá alakítja, és nemhogy a földjeit nem akarja árverezni annak, amit az érdekeltségébe tartozó mezőgazdasági vállalkozás használ, nemhogy nem kívánja érdemben szankcionálni, nem; segítik, bebetonozzák, mintagazdasággá alakítják.

Utolsó mondatként pedig annyit hadd mondjak el – egyszer már, azt hiszem, ez a párbeszéd lezajlott közöttünk, de akkor megismétlem –, hogy én elismerem meg elfogadom azt, hogy önök bevallják azt, hogy az ellenzéknek önök szerint nincs felelőssége semmiben, önök ezt tudják, hiszen már többet voltak ellenzékben, mint amennyit kormányon. Annyi viszont engedtessek meg, hogy én ne osszam az önök véleményét, hogy ellenzékiként megpróbáljam az önök tevékenységét javítani, és ne azzal a felelőtlen ellenzéki magatartással álljak a dolgokhoz, mint ahogy esetleg önök álltak hozzájuk ellenzékben! Ezeket a véleményeket, amelyeket elmondok, nem azért mondom, mert úgy érzem, hogy ezzel majd szavazatot nyer az LMP, vagy nem azért mondom, mert úgy érzem, hogy ezzel lehet megnyerni a választásokat

(Pócs János: *Ezzel csak veszít!*), hanem azért mondom, mert Pócs Jánost boldogítom vele, meg azért, mert lehet, hogy így jobbá lehet tenni esetleg a földpályázati rendszert és jobbá lehet tenni a földhasználatot Magyarországon, és hátha egy jobb rendszerrel a vidék népességmegtartó ereje nagyobb lenne.

Kérem, hogyha arról beszél, hogy az ellenzéknek milyen felelőssége van, mindig csak a sajátjukról beszéljen, és tartsa tiszteletben azt, hogy más ellenzéki pártok esetleg máshogy állnak ehhez a szerephez. Köszönöm szépen.

ELNÖK: A sok egyedi látásmód mellett egyetlenegy dologra hadd reflektáljak, a pesti ügyvéd és felesége című történetre, akik majd gonosz módon felemelik a bérleti díjat! Azért tisztázzuk: több mint 2 millió földtulajdonos van Magyarországon! Ugye, nem gondolja képviselőtársam, hogy mind ügyvéd ez a 2 millió? (Sallai R. Benedek: *Nem.*) Na, én is erre gondoltam, mert biztos van olyan, de talán 1 százalék, talán 0,5 százalék, akiknek létezik ilyen tulajdonuk. (Sallai R. Benedek: *És mennyi kicsi van?*) De léteznek olyan tulajdonosok, akik a falu melletti tsz, amelyek most már kft.-k és részvénytársaságok, és bagóért bérelték vissza ezek a részvénytársaságok azoknak a hétköznapi, egyszerű embereknek a földjét – órájuk is fog ám vonatkozni ez a lehetőség. Úgyhogy akkor tisztázzuk, hogy akkor mennyi is az annyi, és miért történt meg, hogy 2009-ben például tömegesen megszüntették a bérleti szerződéseket ezen kistelepülés lakói tulajdona fölött, majd pedig gyorsan újrakötötték 10-15 évre egy nagyon alacsony bérleti díjért, és a szerencsétlen tulajdonos azt sem tudta, hogy itt még lenne lehetősége magasabb bérleti díjat kérni. Órájuk is vonatkozik, vonatkozna ez az előterjesztés, amit Gyórfy Balázs indítványozott.

(*Jelzésre:*) Harangozó Gábornak adok szót.

HARANGOZÓ GÁBOR ISTVÁN (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársak! Egy picit elegendem van abból, hogy önök folyamatosan azt játsszák, hogy értelmezik, hogy mi miről beszéltünk, és aztán elmagyarázzák, hogy mi a mi álláspontunk. Ezért most nagyon röviden szeretném akkor még egyszer tisztázni, hogy mi az álláspontunk, szemben azzal, amit önök állítottak.

Mi is szeretnénk kiegyensúlyozott bérleti viszonyokat teremteni Magyarországon, azonban azt állítjuk, hogy ez a törvényjavaslat nem arról szól. Ez a törvényjavaslat arról szól, hogy szerződésátruházás esetében, magyarul ha önök most állami tulajdonból a befektető haveroknak átjátsszák a földet, a bérleti díjakat meg lehessen emelni. Tehát ha a magyar állam eladja a befektetőknek a földet, mert – még egyszer mondom – több évtizedre lekötött földeket csak befektető vesz meg, akkor neki ez megérje. Ez nem másról szól. Mert azután, hogy ő ezt megvette, utána tudja megemelni a bérleti díjakat.

Nem azzal van bajom, hogy korábban akárki akármilyen indokkal a saját oligarcháit előnyben részesítette olcsóbb bérleti díjjal, és most úgy döntött, hogy ezt rendezni kéne, ezt állami viszonyok között meg lehetne tenni, és mi ezt támogatnánk is. Az Agrárkamara elnökének, Gyórfy képviselő úrnak is elmondtuk: ha államiak maradnak a földek, akkor támogatni fogjuk, a kétharmados módosításhoz a szavazatunkat tudjuk adni – ehhez viszont nem tudunk hozzájárulni.

Ami pedig az elnök úr személyeskedését illeti, nem biztos, hogy megérdemel annyit, hogy reagáljak rá, de azért a jegyzőkönyv kedvéért szeretném elmondani, hogy végzettségem agrármérnök, ebből két diplomám is van, elnök úr, a családom mindig mezőgazdasággal foglalkozott, és nem csak Magyarországon, de Hollandiában is a mezőgazdaságban dolgoztam, mielőtt politikus lettem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megjegyzem, hogy ezt a jelzót lehet hangoztatni a vásárlókra, hogy: „befektető haver”, de tisztázzuk: mégiscsak földművesek, földműves minősítéssel rendelkezők azok, akik részt vehetnek az állami termőföldek vásárlásán. 102 ezer ilyen gazdatársunkról tudunk, és ebben a 102 ezerben valóban van olyan, akinek van külföldi állampolgársága is, miután teljesíti, hogy több mint három éve életvitelszerűen itt él Magyarországon, itt gazdálkodik, itt adózik, netán még, ha jól figyeltem, egy-kettő nyilatkozót is, mert volt ilyen, aki már vásárolt termőföldet épp ott a Győr-Sopron megyei csücsökben, ha jól figyeltem, aki életvitelszerűen itt él, meg a gyermekei is itt élnek, ők egyszer csak gazdatársaink lesznek, ha tetszik nekünk ez a folyamat, ha nem. De a 102 ezerből, azt hiszem, kettőszázegynéhány olyan gazdatársunk van, aki rendelkezik külföldi állampolgársággal is, de több mint három éve, sőt mindegyikük, ha jól láttam, jóval hosszabb ideje gazdálkodóként éli magyarországi életét. Ők valóban gazdatársaink, de őket is befektető havernak titulálni, akikről azt sem tudjuk, hogy kicsodák, az véleményem szerint erős jelző, változatlanul ezt mondom Harangozó Gábor felszólalására.

(Jelzésre:) Magyar Zoltánnak adok szót.

MAGYAR ZOLTÁN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm, elnök úr. Nagyon röviden reagálnék, hiszen a parlament keretei között majd valóban lefolytatjuk újra ezt a vitát. Pócs képviselőtársam mondataira reagálnék, hogy nem szeretném itt most hosszan példákkal bizonyítani, hogy mennyire konstruktívan állt a Jobbik mindig is a kormányhoz, hiszen ezt hétről hétre minden szavazásnál be tudjuk bizonyítani. Jelen esetben pedig, tájékoztatom, nem „nem”-et nyomtunk, hanem tartózkodtunk, éppen azért, amit elmondtam, hogy egyébként érdemi a javaslat, sok tekintetben érdemi problémát is kezelhet; a probléma a körülményekkel van, és azzal a szándékkal, ami miatt ezt benyújtották. Hogy jelen esetben a Ptk.-s változatánál hogyan fogunk szavazni, azt még nem tudom megmondani, de, gondolom, hasonló logika mentén fogunk dönteni.

Azt pedig határozottan cáfolni tudom, amit felvetett, hogy esetleg a Jobbik is hasonló földforgalmi törvényt fogadott volna el, vagy éppen a földprivatizációra készülne. Ez teljesen szembe megy a programunkkal és mindennel, amit képviseltünk, úgyhogy ez nyilvánvalóan nem igaz. Remélem, hogy minél előbb be tudjuk ezt bizonyítani.

Azt pedig, hogy miért is állunk így a kérdéshez, úgy tudom a legegyszerűbben vázolni, hogyha kettészednénk ezt az adott kérdéskört. Az a baj, hogy most folyamatosan arról beszélgetünk, hogy az ezt megelőző módosítást és ezt a Ptk.-módosítást az ellenzék vagy most jelesül a Jobbik miért nem fogja tudni támogatni, miközben az alapproblémánk az, hogy a földprivatizációval nem értünk egyet – tehát ezt azért élesen ketté kellene választani. Ha ez a módosítás egy olyan világban jött volna be, ahol nincs szó arról, hogy az állam eljátssza a maradék nemzeti vagyont, akkor egy érdemi

szakmai vitát lehetne arról folytatni, és akkor lehet, hogy azt mondanám, hogy amiket felsoroltam, Ángyán-módosítók, Jobbik-módosítók és üzemszabályozási törvény vagy vizsgálóbizottság, akkor ezeket csak kérésként vagy módosítási szándékként fogalmaztuk volna meg, és nem feltételrendszerként. Jelen esetben azért szabjuk feltételként, mert ennyire kilóg a lóláb, és ennyire látszik, hogy semmi más nem motiválja ezt a módosítást, mint az állami földek privatizációja. És Sallai képviselőtársam már megelőzött, de valóban ez itt a lényeg: ha azáltal, hogy egy illet bojkottálni tudunk akár a kétharmad megvonásával, akár az Alkotmánybírósághoz való fordulással, és ezen keresztül néhány tíz- vagy százezer hektár állami föld megmenthető, és egy tisztességes kormány számára lehetőséget tudunk biztosítani arra, hogy érdemben tudja a közjót, a vidék szempontjai szerint hasznosítani ezeket a földeket, akkor megteesszük. Innentől kezdve igazából a módosítás tartalmi lényegét persze elmondjuk, mert egy csomó probléma van vele, és valóban úgy gondolom, hogy alaptörvény-ellenes, és le fogjuk ezeket a vitákat folytatni, de a lényeg abban van, hogy a Jobbik abban érdekelt, hogy minél több terület megmaradjon egy tisztességes, a jövőben felálló kormány számára azért, hogy végrehajtsa azt a vidékprogramot, amit egyébként még önök is vállaltak 2012-ben, és kormány szinten el lett fogadva, a Nemzeti Vidékstratégia, ami pont azt tartalmazta, hogy több állami föld legyen – nem hogy a maradékot eladják –, hogy végre legyen demográfiai, szociális földprogram, és nem fogom végigsorolni újra ezeket a vitákat, majd a parlament keretei között lesz erre lehetőség. Tehát innentől kezdve értelmetlennek látom a vita többi részét, mert igen sok szakmai és jogi problémánk van a beadványokkal, de az alapprobléma az, hogy minél több hektárt szeretnénk megőrizni a magyar állam számára.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Farkas Sándornak adok szót, és utána lezárom a vitát, majd Györffy Balázs előterjesztőnek adok szót a viszonzválasz lehetőségére.

FARKAS SÁNDOR (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Csak röviden szólnék. Amit most legutoljára Magyar Zoltán képviselő úrtól hallottunk, hogy vidékprogramot akarnak megvalósítani ezzel a földterülettel, esetlegesen ha önök lennének kormányon, megtartanák. Hány ezer hektárral akarnak maguk vidékprogramot megvalósítani? Komolytalan! Bocsánat, hogy ezt mondom, ez komolytalan. *(Magyar Zoltán: Önök írták le!)* Ez komolytalan. Most hagyjuk ezt a kérdést, mert ez komolytalan, ez teljesen komolytalan. 380 ezer hektárral vidékprogramot írni, ez komolytalan. *(Magyar Zoltán: Akkor adjuk el!)* Aki a mezőgazdaságban meg a vidéken él, az ezt nagyon jól tudja. *(Harangozó Gábor István közbeszól.)*

A következő az, hogy ha vidékprogramról beszélünk, akkor azt is meg kellene nézni, hogyha ránéznénk a térképre, hogy hol helyezkednek el ezek az állami földek. Vannak olyan térségek, ahol egy négyzetméter állami föld nincs. Ott akkor hogy alkotja meg a vidékprogramot? De ezt a kérdést én a részemről bezártam.

Egy pár számot mondanék. Tudják-e önök azt, hogy azok az állami földterületek, amelyek ma bérletként, különböző társaságoknál vagy magángazdáknál vannak, mennyi bérleti díjat fizetnek hektáronként? *(Sallai R. Benedek: 100 forint, 180 forint, 1250 forint és 1350 forint...)* Így van, jó,

köszönöm szépen. Ha ezt kiszámoljuk hektárra, és összevetjük a mai valós helyzettel, ami a bérleti rendszerben a magángazdaságok, a magángazdák között kialakult, az annak körülbelül a 40 százaléka átlagban, a harmada, 40 százaléka. *(Sallai R. Benedek közbeszól.)* Miért akarunk mi ezeknek a társaságoknak vagy gazdálkodóknak olyan piaci előnyt adni, akik ilyen alacsony...? Erről szól az egész történet. *(Sallai R. Benedek: Ti kötöttétek a szerződéseket! – Harangozó Gábor István: Miattatok van az egész!)* A piaci helyzet teljesen más ma már Magyarországon. Tudjuk az egész ágazat kapcsán, hogy ha nem lenne támogatás bizonyos növényfajoknál, ha nem lenne a területalapú támogatás és egyéb támogatás, a mezőgazdaság gyakorlatilag meghalna, ezt azért jó, ha tudja mindenki, nem maradna életben. *(Sallai R. Benedek: Ezért szörnyű, hogy ezt csináljátok!)* Ezért szörnyű az, hogyha nincs egyenlő feltétel a versenypiacon, a földpiacon.

Éppen ezért én azt mondom, hogy helyes a törvényjavaslat, és fogadjuk el. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Gyórfy Balázsnak, az előterjesztőnek adok szót.

Gyórfy Balázs (Fidesz) válaszai, reflexiói

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz) előterjesztő: Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársak! Igyekszem kronológiai sorrendben menni, és lesznek ismétlések, hisz ugyanazt a témát több képviselőtársam is felvetette, és mivel többször hangzottak el az én álláspontommal ellentétes megnyilvánulások, ezért én is szeretnék azokra többször az én érvrendszeremnek megfelelő választ adni.

Magyar Zoltán képviselőtársam azt mondta, hogy miért rendezzük ezeket a dolgokat, és milyen formában. Képviselő úr, mi szeretnénk volna ezt rendezni, nem most, hanem korábban is. Folyik már a földek értékesítése, és az érdeklődést nyilván befolyásolja az, hogy az egyébként piaci áron vagy inkább a felett megvásárolt területért vajon jár-e a tulajdonosnak – most elvonatkoztatva mindentől – piaci bérleti díj. Az önök álláspontja az, hogy nem jár, tehát ez a fajta megoldás nem jó.

Állandóan nevetséges bérleti díjakról beszélünk itt. Egy eléggé tipikus kettős beszéd az, amit én felfedezni vélek ebben az ügyben általában az ellenzék részéről. Egyrészt az állami földek felhasználása vonatkozásában különböző célok megfogalmazása mellett nem zárkóznak el a piacitól eltérített bérleti díjaktól, ha jól értelmezem, ugyanakkor számon kérik a korábbi – legyen az bármilyen színű! – kormányon, hogy nem piaci áron adták oda. Egyébként szeretném most ebben a körben talán újra – hisz egyszer már beszéltem erről – elmondani, hogy az, ami most nevetségesnek tűnik, tizen évvel ezelőtt nem egészen biztos ám, hogy nevetséges volt, hisz a 2000-es években exponenciálisan emelkedtek a földbérleti díjak; nem véletlenül, azért némi korreláció felfedezhető a területalapú támogatás megjelenése, bevezetése és a földbérleti díjak emelkedése között. Azt, hogy az infláció nem a megfelelő nyomon követési konstrukció volt, azt gondolom, tizen-iksz év távlatából megállapíthatjuk, de itt az általában utólag okos az ember szindrómának a tipikus esetével állunk szemben.

Legény Zsolt képviselőtársam úgy nyilatkozik, hogy ez a gazdatársadalomra terhet ró. Képviselő úr, miért róna terhet? Aki piaci körülmények között gazdálkodik, márpedig a gazdálkodóknak a 99,9 százaléka ilyen, arra ezek a módosító javaslatok, ezek a bérletidíj-módosítási

lehetőségek nem vonatkoznak. Hisz itt az a cél, és erre teszek javaslatot, hogy piaci legyen a bérleti díj.

Azt egyébként érdemes megfontolni, hogy mi van, ha 2020 után – adja isten, hogy ne legyen igazam! – nem lesz semmilyen területalapú támogatás. Teljes biztonsággal kijelenthető, hogy abban az esetben a mostani bérleti díjak, tisztelt képviselőtársaim, nem kigazdálkodhatóak, ebben talán konszenzusra juthatunk. 80-100 ezer forintos bérleti díjak, amelyek egyébként az ország egyes részein és bizonyos földminőségnél megvannak, egész biztosan kigazdálkodhatatlanok egy megváltozott gazdasági és támogatási környezetben. Szeretném felhívni a figyelmet, hogy ez a módosítás egyébként részben az önök észrevételei alapján a csökkentésre is megadja a lehetőséget.

Nem gondolnám, és visszautasítom, hogy gazdaellenes lenne az, amit csinálunk. Egy kicsit olyan érzésem van, hogy ha felvetünk valamilyen kérdést ebben a témában, megoldási javaslattal állunk elő, akkor jó-jó, de ez pont nem megoldás, amit önök mondanak, aztán amikor mondok egy másikat, akkor az sem jó, mondunk még, az sem jó. Képviselőtársaim, ez egy kicsit olyan, mint a zenebohóc, hogy van másik, csak önök összekeverik a képviselő szakmát a bohócmesterséggel, meg a parlamentet a cirkusszal. Tehát mondhatunk itt bármit, az az érzésem, hogy önöknek soha nem fog semmi tetszeni, ebben a kérdésben önöknek a kilenc is páros.

Kónya képviselő úrnak: én nem emlékszem, hogy olyat mondtam volna, hogy nem fogok több módosítást benyújtani. Én arról nyilatkoztam, hogy pillanatnyilag nincs módosítás elkészítve ebben a témában, úgyhogy szerintem félreértette ezt a kérdést. A képviselő úr felvetette azt is, hogy miért nem egyeztetünk az ellenzéki pártokkal. Én azt gondolom, hogy a teremben ülők többségével ellenzéki oldalon egyeztettem, egyébként voltak olyan felületek, amelyekben egyet is tudtunk érteni, de azt érzékelem, hogy megoldást nem fogunk így találni. Nem találkoztam egyébként olyan javaslattal, amely orvosolta volna ezt a problémát, és az önök tollából fakadt volna. Úgy érzem egyébként, hogy ez kezd egy kicsit fedősztori lenni, hogy valami problémát felvetünk, annak a megoldására is teszünk javaslatot, majd önök elutasítják, és akkor valamilyen megoldást vagy kifogást találnak, hogy ez mért nem támogatható.

Sallai Róbert Benedek képviselőtársam is gazdaellenesnek minősítette ezt a jogszabályt. Én azt gondolom, képviselő úr, akkor nem egyformán értelmezzük mindazt, ami én ebben a javaslatban leírtam. *(Sallai R. Benedek közbeszól.)* Viszont egy dologban érdemi előrelépést vélek felfedezni: képviselőtársam azt mondta, hogy Magyarországon van 200 ezer gazda – ez nagyon jó, mert múltkor még a 102 ezer is sok volt. *(Sallai R. Benedek: Földműves!)* Igen, földműves, 102 ezer földműves, és ön 200 ezerről beszélt, tehát ez már egy érdemi előrelépés. *(Sallai R. Benedek közbeszól.)* De akkor abban egyetértünk, képviselő úr, hogyha próbálunk itt a bizottsági keretek között maradni, és nem interaktív lesz a felszólalásom, amit én többször is mondtam, hogy néhány héten belül akár megmásfélszerezhető a földművesek száma, akik valóban életvitelszerű agrártevékenységet folytatnak.

A képviselő úr azt mondja, hogy rosszabb helyzetbe kerülnek a gazdálkodók. Tisztelettel tájékoztatnám önt is arról, hogy csökkenteni is lehet a bérleti díjat, amennyiben arra a piaci környezet alapul szolgál.

Szóba került egyébként, a képviselő úrral valóban beszélgettünk arról, hogy szubjektívek az átlagos bérleti díjak, hisz olyan tételeket is tartalmaznak,

amelyek nem kifejezetten piaci megoldásokat, hanem – valljuk be! – adóoptimalizálási kérdéseket vetnek fel. Ebben egyébként, én azt gondolom, semmi kivetnivaló nincs olyan szempontból, hogy van egy adózási környezet, és minden épeszű gazdálkodó megpróbálja a tevékenységét úgy alakítani, hogy a jogi keretek között, de a számára lehető legkedvezőbb megoldást válassza, ezért én mondjuk meg nem követnék senkit sem. De pont erre tettem javaslatot, vagy ez volt az egyik kiindulópontja, amikor egy korábbi módosítómban a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarának adtam volna lehetőséget, hogy miképpen lehetne ezeket a bérleti díjakat meghatározni, nem elfelejtve azt, hogy a kamarának nem a földtulajdonosok, hanem a bérlők a tagjai, tehát ez egyben egy féket is jelentett volna a rendszerben. Képviselő úr, pont ön kérte, hogy ez kerüljön ki belőle, amit egyébként én megfogadtam, törekedtem a konszenzusra (*Farkas Sándor: Bánod már!*), de most egy kicsit pont a fonákjáról érzem az indoklást, mert amit azzal orvosolni akartunk volna, azt most hiányként rója fel ennél a módosításnál.

Ideológiai kérdésben is szeretnék önökkel vitázni, tisztelt ellenzéki képviselőtársaim. A mi olvasatunkban nem valakik ellen szól ez az egész történet, ez az egész módosítási szándék, hanem valakik érdekében. A gazdákat szeretnénk abba a helyzetbe hozni, hogy lehetőségük legyen olyan földterületekre is licitálni, amelyek esetében a hosszú távú alacsony bérleti díj kigazdálkodhatatlanná teszi a vételárat.

Kormánypárti képviselőtársaimnak köszönöm a támogatást. Úgy vélem, hogy ők tökéletesen tisztában vannak azzal, hogy mi a célunk ezzel, és tökéletesen átérzik azt a felelősséget, ami ilyen szempontból ránk rakódik.

Gazdabarát – ez többször is elhangzott a kormánypárti képviselőtársak részéről. Valóban, hisz egy olyan mesterséges versenyhátrányt akarunk felszámolni ezzel, ami egyébként nagyon sok mikrotérségben elképesztő feszültségeket eredményezett, amikor egy alacsony bérleti díjjal dolgozó nagyon nagy gazdaság a szabadpiaci bérleti díjak esetében olyan magasságokat engedhetett meg magának, hisz ha azt átlagra visszavetítette, az még mindig egy nevetséges összeg volt a többihez képest, hogy ezzel családi gazdaságok működését tudta veszélybe sodorni. (*Farkas Sándor: Így van!*)

Harangozó képviselőtársam bizonyára ismeri azt a mondást, hogy akinek kalapács van a kezében, azt mindent szögnek néz. Én úgy vélem – hogyha nem sértem meg –, önre is igaz egy kicsit ez a mondás ebben a témában. Lehet természetesen, önnek minden joga megvan ahhoz, hogy kritikát fogalmazzon meg azzal kapcsolatban, ahogy a kormánypárt és a kormány működik, de én is egy kis önmérsékletet javasolnék önnek. Az önk zsebszerződéses környezete és a mostani földművesek által megvásárolható földterület között azért zongorázni lehet a különbséget.

Ön is azt mondta, hogy fel lehet verni a bérleti díjat, és hogy majd radikális bérletidíj-emeléssel néznek szembe. Kik, képviselő úr? Kik? Azok, akik most potyapénzért bérelnek földeket? Önökik, igen, radikális lesz a bérletidíj-emelés. Aki piaci áron bérel földet, vagy attól maximum... (*Harangozó Gábor István jelzésére:*) Legyintgethet a képviselő úr, ezért meg is sértődhetne egy jóérezésű ember, de akkor ezt betudom én is önnek... (*Harangozó Gábor István: Milyen zsebszerződésekről beszélsz össze-vissza? Ugyan már!*) Befejezte, képviselő úr? Mert ha megengedi, akkor folytatnám. (*Harangozó Gábor István: Csak nyugodtan!*) Jó, köszönöm szépen a megértését... Tehát radikális bérletidíj-emelésre...

ELNÖK: Bár én vagyok az ülésvezető elnök. *(Derültség.)*

GYÓRFFY BALÁZS (Fidesz) előterjesztő: ..., ezt szögezzük már le, azok esetében kell felkészülni, akik most nem piaci körülmények között próbálnak a versenyben helytállni, és könnyen állnak helyt, mikor töredéke bérleti díjat fizetnek. Van olyan gazdaság, képviselő úr, ahol ez a különbség a piacihoz képest meghaladja a félmilliárd forintot évente – évente! Ön most ezeket a cégeket sajnálgatja. *(Harangozó Gábor István: Nem.)* De! *(Harangozó Gábor István közbeszól.)* A piaci környezetben gazdálkodókra – ezt szeretném leszögezni – éppen ebből kifolyólag semmiféle hatással nem bír ez a módosítás.

Sallai képviselő úrnak a következő felszólalásában a vásárlók körére vonatkozóan volt egy megjegyzés. Én azt gondolom, képviselő úr, büszkén felvállalhatjuk azt, hogy mi azt szeretnénk, hogy egy erős agrár-középosztály legyen Magyarországon, nem néhány száz család. A 300 hektáros limit önmagában egy komoly korlátozó tényező. Miért baj az, hogyha azoknak próbálunk bővülési lehetőséget adni, akik eddig is ebből a szakmából éltek, és ebből próbálják az egzisztenciájukat a továbbiakban is megalapozni? Szerintem hagyjunk már fel azzal a mesebeszéddel, hogy szakmai tudás és tőke nélküli embereknek adunk földet, és hogy onnantól ők majd megváltják a világot! Képviselő úr, ha ott van a föld, akkor még kell hozzá szaktudás, tehát kell hozzá szellemi tőke, és kell hozzá anyagi értelemben vett tőke. Nekem öregapám azt szokta mondani: fiam, a semmiből nem lesz, csak a semmi. Tehát azokat próbáljuk meg erősíteni, akik valamilyen formában most is megállják a helyüket ezen a pályán, a kicsikből próbálunk meg középezt csinálni, a közepesből egy erős középezt, és nem gondolnám, hogy ők jobbágyoknak nevezhetőek. Ezekről a pár száz hektáros gazdáktól kell félni a magyar vidék földjét? Nem gondolnám.

Ennek szellemében lezárnám a mondandómat. Bízom benne, hogy a parlament támogatni fogja ezt a módosítást, és ezt az üzenetet, amelyet ezzel megfogalmazunk a magyar gazdatársadalom részére, amelynek egyébként ígéretet tettünk arra, hogy megtaláljuk a megoldást erre az igazságtalan helyzetre, megértik, hogy rajtuk akarunk segíteni, és őket akarjuk megfelelő helyzetbe hozni. Köszönöm, elnök úr. *(Farkas Sándor: Szavazzunk!)*

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. A tárgysorozatba vételről fogunk dönteni, ezért kérdezem, hogy ki az, aki egyetért azzal, hogy Gyórfy Balázs indítványát – és itt a benyújtási számot szeretném visszaidézni –, amely T/7821. számon került benyújtásra, tárgysorozatba vételre javasolja. Aki ezzel egyetért, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez 7 igen. Ki az, aki nemmel szavaz? *(Szavazás.)* Ez 4 nem.

A bizottság többségi álláspontja alapján az idézett törvényjavaslatot tárgysorozatba vettük.

Az 1. napirendi pontot ezzel lezárom.

Egyebek

A 2. napirendi pontra térünk rá: az egyebekre. Két témát szeretnék itt megemlíteni. Az egyik, hogy várhatóan december 8-án, kedden tartjuk azt a bizottsági ülést, amelynek a témája – ha a parlament napirendre veszi ezen a

héten – az imént vitatott törvényjavaslat lesz, és december 8-án, kedden szeretnénk a részletes vitáját lefolytatni a bizottsági ülés keretén belül.

A másik: amennyiben az 1. napirendi pontnál szokásunktól eltérően elragadtattam magam a Harangozó képviselő úr felszólalására való reflektálásomban, akkor tőle elnézést kérek. *(Harangozó Gábor István bólint.)*

Van-e az egyebekben további hozzászólás, kérdés, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs. A 2. napirendi pontot is lezárom.

Az ülés berekesztése

Az ülést berekesztem.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 26 perc)

Font Sándor
a bizottság elnöke

Farkas Sándor
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese